

paalidelige Oplysninger om Udbyttet af disse tvende Fisserier, at man kan have nogen tilfredsstillende Forestilling om deres nuværende Betydning, og de Tilfald, jeg af flere Sted om Oplysninger i saa Henseende ere indtil 1 Aar efter, da dette nedskrives, ikke stot Fyldest*). Det vilde have været saa meget interessanter at betragte Tilstanden nu i Sammenligning med, hvad der var for 5 Aar siden, da jeg er i Besiddelse af Opgaver fra 1870, som er ret antagelige; man vilde da kunne iagttage, hvor stor Fremgangen har været, og det er ganske vist, at den ikke er saa ringe. Dette ses bedst deraf, at Anlæg af Baadehavne paa Bornholm — denne Fisseriets bedste Støtte — skrider raast frem paa flere Steder, og om der end er et Par Steder, hvor Statskassen har givet Tilflugt, saa have Beboerne selv dog virket mest, og andre Steder have de ene gennemført dem. Det er det heldigste, naar Sagen kan gaa frem paa denne Maade, og Fisserne i Fremtiden komme til at frede om Anlægene som deres eget Værk. Efter de Optegnelser, jeg har fra 1870, kan jeg give følgende Fortegnelse til Oplysning om Fisseriet og det dermed beskæftigede Mandskab:

Station:	Baadenes Antal:	Bemanding:
Rønne	16	34
Arnager	1	2
Boderne	2	6
Sømarken	13	37
Snogebæk	7	22
Ners	16	40
Narsdale	11	33
Svanike	6	17
Christiansø	28	68
Listed	7	17
Bølshavn	1	3
Ypnasted	2	5
Gudhjem	13	39
Røstet	1	4
Melsted	3	8
Saltuna	1	3
Leign	5	10
Allinge	6	18
Sandvig	8	24
Bang	3	9
Raas	2	6
Helligpeder	6	17
Håslø	8	21

Totalsum af Baade ... 166 Mandskab .. 443

Disse Angivelser ere vistnok Minima, og skulde jeg navnlig tro, at f. Ex. Arnager Fisserleje har havt flere Baade dengang beskæftigede med Fiskeri. Baadetallet for Christiansø gjælder kun for Tiden for Larefangst fra 1ste Oktober—med. Maj; hjemmehørende sammesteds vare dengang 3 à 4 Baade. Det er en Selvfølge, at der, foruden de egentlige Fiskere, der drive selve Fangsten, er en Mængde Mennesker, ældre Mænd, Fruentimmer og Børn, beskæftigede med at pille Fislene af Garnene, disses Lørring, Bødning o. a. m., saa at det Lal, der kan siges høstet ved Fisseriet, langt overstiger det paa Fortegnelsen Anførte. Hertil kommer, at megen Virksomhed finder Sted ved Røgerier og Salterier, som Aar for Aar finde mere Udbredelse paa Den; i Gudhjem røger hver Fisserfamilie de af dens Forfører fangede Silb, og af Salterier var dengang allerede 10 paa Den. Måst at have vist Fisseriets Betydning til at sætte mange Hænder i Bevægelse skal jeg søge at give en Ide — thi mere kan det ikke blive — om dets Udbytte, hvorved dog, hvad Sildefangsten angaar, maa bemærkes, at ikke al til Dens Beboere solgt eller til Udlandet udført Silb kan paa-regnes fisset af Bornholmere; thi Dens Havne ere jævnlig besøgte af svenske Fiskere, som der afsætte deres Fangst, til de Røbedes Tilfredshed, men til Fissernes store Fortrybelse.

For 1869 angives en samlet Udførsel af 8,090 Tønder; men Forbruget paa selve Den er meget betydeligt og kan ikke sættes under det Dobbelte eller 16,000 Tdr. Middelpriisen ansættes til

*) Længe efter at dette var nedskrevet, har jeg erholdt nogle Oplysninger fra Lærer Skrydstrup i Ners, se efter Slutningen.